

Kosovo: Problem zaštite svedoka izaziva nova strahovanja

Author: [Arben Qirezi](#)

Slučaj ubistva svedoka u procesu protiv OVK dovodi u pitanje zaštitu koju nudi UN.

Ključni svedok zlocina koje je navodno pocinila Oslobođilacka vojska Kosova, OVK, ubijen je dok se nalazio pod zaštitom UN, izjavio je ove nedelje za IWPR jedan visoki izvor iz Misije Ujedinjenih nacija na Kosovu, UNMIK.

Ovo otkrice pokrece ozbiljna pitanja o sposobnosti UN da zaštiti ključne svedoke u sudskim procesima.

Nekadasnji pripadnik OVK, Ilir Selimaj, ubijen 14.aprila u drumskoj zasedi u blizini Peci na Kosovu, najavljen je u novembru 2002. kao jedan od glavnih svedoka optuzbe u sudskom procesu u Pristini protiv petoclane jedinice OVK poznate kao grupa Dukadjini.

Jedinica koju je vodio Daut Haradinaj osudjena je na ukupno 31 godinu zatvora zbog otmice, mucenja i ubistva u junu 1999.godine cetiri pripadnika rivalske albanske gerilske jedinice - Oruzanih snaga Republike Kosovo, FARK, koja je navodno bila povezana sa predsednikom Kosova Ibrahimom Rugovom.

Svedocenje Ilira Selimaja odlucilo je sudbinu ove grupe. Kao aktivni pripadnik Haradinajeve jedinice bio je svedok uzasnih ubistava, ali je pristao da svedoci u zamenu za svoje oslobadjanje.

Beri Flecer, portparol UNMIK policije u Pristini, izjavio je 28.aprila za IWPR da je Selimaju bila ponudjena zaštita, ali je on to odbio.

Selimajevo ubistvo predstavlja tezak udarac naporima UN da se na Kosovu izgradi efikasan i uravnotežen pravosudni sistem, posto je verovatno da ce ovaj slučaj obeshrabit potencijalne svedoke koji su mozda bili spremni da svedoce u postupcima za ratne zlocine, narocito u onima protiv OVK.

Rumus Haradinaj, predsednik treće po velicini albanske partije u skupstini Kosova - Savez za buducnost Kosova, AAK - i brat Dauta Haradinaja, osudio je ovo ubistvo, priznajući da je to jos jedan u nizu atentata na svedoke.

"Ovo ubistvo se nadovezuje na slicne slucajeve koji treba da destabilizuju Kosovo i proizvedu osećaj nesigurnosti medju gradjanima Kosova", receno je u saopštenju AAK.

Prilikom atentata ubijena je i Selimajeva tetka Feride, dok su njen suprug Deme (37) i deca Drita (14) i Kustrim (4), ranjeni. Trenutno se oporavljaju pod zaštitom UNMIK policije.

Flecer je izjavio za IWPR da UNMIK policija cvrsto veruje da je ubistvo osveta za Selimajevo svedocenje na sudjenju grupi Dukadjini.

Brzom akcijom UNMIK je identifikovao Adema Elsanija (28), iz sela Ozdrim na zapadu Kosova kao glavnog osumnjcenog za ubistvo.

Elsani, pak, tvrdi da je nevin. U pristinskom dnevniku "Epoka e Re" objavljena je njegova izjava data ranije ovog meseca u kojoj tvrdi da zivi u Nemackoj i da je tamo bio i na dan ubistva. "Elsani je zapanjen nalogom za hapsenje koji je izdao UNMIK i zvao je pozvao istrazitelje UNMIK-a iz Nemacke da bi im objasnio gde se nalazio u vreme ubistva", navedeno je u novinama.

UNMIK policija ipak dovodi u pitanje kredibilitet njegove izjave, objasnio je Flecer, dodajuci da Elsani treba da se preda policiji i onda dokaze svoj alibi.

Izvori iz UNMIK policije izjavili su za IWPR da ne iskljucuju mogucnost Elsanijeve umesanosti i u oruzani napad na bivseg komandanta FARK, Tahira Zemaja, i njegovu porodicu pocetkom ove godine. Zemaj je, takodje, bio svedok na sudjenju grupi Dukadjini.

Seriya ubistava uznemirila je medjunarodnu zajednicu. Dan nakon sto je Selimaj ubijen, sef Ureda SAD u Pristini, Rino Harnis, dao je izjavu da takva ubistva ne samo da ugrozavaju napore da se uspostavi pravda u protektoratu, vec, takodje, "onemogucuju napore Kosova da dostigne standarde koji se moraju ostvariti pre razgovora o konacnom statusu Kosova".

Napori UN da se organizuje program efikasne zastite svedoka nisu u potpunosti uspeali. Mnogi sudski postupci su propali jer su svedoci bili previse zastraseni da bi javno potvrdili iskaze koje su dali istraznim sudijama.

Zvanicnici UN na Kosovu, ukljucujuci i glavnog tuzioca Haskog tribunala, Karlu del Ponte, zalili su se da je najveca prepreka borbi protiv kriminalnih aktivnosti na Kosovu, kako za vreme tako i posle rata, bila nespremnost svedoka da se pojave u sudnicama.

Glavni administrator UNMIK-a, Mihael Stajner, izjavio je u svom poslednjem obracanju Savetu bezbednosti UN u decembru 2002. da se potencijalni svedoci za sudske postupke na Kosovu sistematski zastrasuju ili ubijaju.

Izvor iz pravosudnog odeljenja UNMIK-a, koji je zeleo da ostane anoniman, izjavio je za IWPR da mogucnosti za pružanje zastite svedocima ostaju ogranicene i da ta stvar u najvecoj meri zavisi od spremnosti drzava clanica UN da im pruže utociste, bar u najvaznijim slucajevima.

Arben Kirezi je saradnik IWPR-a.

Location: Kosovo

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/kosovo-problem-zastite-svedoka-izaziva-nova-strahovanja>